

Ei suuria muutoksia hammaslääketieteen opiskelijavalintaan

Turun yliopiston koordinoimana on äskettäin jätetty opetusministerille selvitys ja toimenpide-esitys valtakunnallisesta lääketieteellisten alojen eli lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen, opiskelijavalintojen kehittämistä. Hankkeen ohjausryhmässä olivat edustettuina kaikki viisi lääketieteellistä tiedekuntaa ja Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta sekä kaikki kolme koulutusala. Hankkeen taustalla oli opetusministeriön toimeksianto parantaa opintojen läpäisevyyttä, suosia yhteisvalintaa ja huomioida paremmin uusi ylioppilastutkintotodistus.

Lääketieteen alojen opiskelijavalintaa on tehty pitkään yhdessä koulutusta antavien yliopistojen kesken. Pääsykoe järjestetään samanlaisena ja samaan aikaan eri koulutusyksiköissä. Yhteisvalintaakin on kokeiltu vuosina 1988–1992. Yhteisvalinta on käytössä muun muassa kaupallisella koulutusosalalla. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelija voi etusijaistaa tietyn koulutusohjelman ja yliopiston, mutta voi tulla huomioiduksi myös toisessa, mikäli ensimmäiseksi merkityn vaihtoehdon pisteraja on liian korkea.

Hankkeen tarkoituksena oli toimeksiannon mukaisesti selvittää, miten valintamenettelyä kevennetään ja yksinkertaistetaan, miten uutta ainerealia hyödynnetään ja sitä, onko nykyiselle valintatavalle vaihtoehtoja. Tehtävänä oli myös pohtia erilaisten kiintiöiden tarpeellisuutta.

Ohjausryhmä kokoontui usean kerran lukuvuoden 2006–2007 aikana ja esitti, että lisätään yliopistojen yhteistyötä ja yhtenäistetään valintaa, mutta ei siirrytä yhteisvalintaan. Ohjausryhmä piti tärkeänä, että edelleen säilytetään mahdollisuus sisäänpääsyyn pelkän valintakokeen perusteella. Näin syystä tai toisesta huonosti sujuneet ylioppilaskirjoitukset eivät poissulje lääkärin ammattiin pääsyä.

Lääketieteellisten alojen pääsykoe on perustunut vuodesta 2001 lähtien 632-sivuisen Galenos-kirjaan, josta tehdään uusi painos kahden vuoden välein. Ohjausryhmä päätti myös suositella valintakokekirjan sisällön kehittämistä anatomian ja fysiologian suuntaan.

Alkupisteisiin, joihin huomioidaan yhteensä neljä ylioppilastutkinnon arvosanaa, lasketaan mukaan aina äidinkieli, yksi vieras kieli ja ainereali, jonka on oltava joko fysiikka, kemia tai biologia. Neljäs alkupisteaine voi olla toinen ainereali tai matematiikka.

Ohjausryhmä suosittelee edelleen uusille ylioppilaille

lisäpisteiden myöntämistä, jotta lähestyttäisiin opetusministeriön vaatimusta siitä, että yli puolet sisään päässeistä olisi saman vuoden ylioppilaita. Uusia ylioppilaita 2000-luvulla on ollut hammaslääketieteen koulutusohjelmaan hyväksytyistä 14–32 %. Luku on alhaisempi kuin lääketieteen opintonsa aloittaneilla nuorilla, joista 29–38 % on ollut saman vuoden ylioppilaita.

Ohjausryhmässä pohdittiin pitkään soveltavien testien osuutta valinnassa. Hammaslääketieteen koulutusohjelman valintakokeessa vuosikymmeniä sitten toteutettu kätevyyskoe ei saanut kannatusta, kuten ei myöskään se, että järjestettäisiin kaikille pyrkijöille psykologinen haastattelu.

Turun yliopisto on tehnyt pilottitutkimuksen, jossa testattiin jo sisään päässeiden lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijoiden soveltuvuutta psykologisella testillä. Sama testi on ollut soveltuvien osin käytössä Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisessä tiedekunnassa, jonka tutkijat ovat testin kehittäneet. Tutkimuksen tulokset saivat ohjausryhmässä kriittisen arvion, eikä erillistä psykologista testausta katsottu tarpeelliseksi lääketieteen valinnoissa. Sen sijaan aineistotyyppistä osiota toivottiin palautettavaksi valintakokeen osaksi. Huolellisesti laaditulla aineistokoeosion avulla voidaan selvittää pyrkijän osaamista tiedon soveltamisessa, nopeaa päättelykykyä ja jopa stressin sietokykyä.

Laajasti lääketieteellisiä koulutusaloja edustanut ryhmä oli pääosin sitä mieltä, että nykyisellä vuosien käytännön kokemusten ja palautteiden mukaan kehitetyllä koejärjestelyllä saadaan valittua motivoituneita opiskelijoita, jotka tulevat pärjäämään ammatissaan. Koulutusalat ovat säilyttäneet suosionsa yliopistoon pyrkijöiden keskuudessa. Vuonna 2007 pääsykokeisiin ilmoittautui noin 5 200 henkilöä ja heistä kokeeseen saapui 4 001. Ennen kaikkea hammaslääketiede on kasvattanut suosiotaan. Koulutusohjelmaan haki tänä vuonna lähes 700 ja näistä pääsykokeisiin osallistui 540 henkilöä.

Kyösti Oikarinen
Jarkko Hietanen
Pentti Kempainen